

ПРИРОДНИ И АНТРОПОГЕНИ РЕСУРСИ КАО ПОТЕНЦИЈАЛ ЗА РАЗВОЈ ТУРИЗМА ОПШТИНЕ ТУТИН

Семир Шаћировић, Емина Кричковић

Универзитет у Београду – Географски факултет
Студентски трг 3/3, 11000 Београд, Србија
semirsacirovic@gmail.com

У југозападном делу Србије, на површини од 741 km² простире се територија општине Тутин. Популација од 36.000 становника углавном је смештена у шест већих насеља, од којих највише у центру општине Тутин. Граничи се са седам других општина, од којих су три на простору Републике Црне Горе (Беране, Рожаје и Бијело Поље) и четири на територији Републике Србије (Сјеница, Зубин Поток, Исток и Нови Пазар (коме и гравитира)). Очувана животна средина и разнолики предели на територији општине Тутин условили су постојање мноштва потенцијално атрактивних природних целина. Пре свега крашки облици рељефа, попут пећина, јама и крашких поља, затим планинских предела с разноврсном вегетацијом, чистим ваздухом, амбијеталним и рекреативним вредностима, као и акваристичке целине од којих је најзначајније језеро Газиводе, али и кањон реке Ибар са својим притокама и врелима, затим река Видрењак итд. Само се туризмом могу валоризовати песковите, шљунковите и стеновите обале мора, језера и река, видиковци, планинске падине покривене снегом, мочваре, неки елементи климе, пећине и јаме, реликтни и ендемични примерци биљака и животиња, залазак сунца и сликовитост пејзажа, археолошки локалитети, фреске и слично. Туризам је својеврсан корисник простора, а специфичност му је у томе што није неповратан потрошач природних елемената. Друштвене погодности за развој туризма у Србији обухватају бројне факторе. Међу најзначајнијим су антропогени чиниоци, односно ресурси који су уграђени у основу расположивих укупних туристичких вредности Општине Тутин (зато су они испред других друштвених чинилаца за развој туризма). Потом, ту су битни и оригинални типови насеља и народна архитектура, фолклор и домаћа радиност. Од највећег значаја за развој антропогеног вида туризма свакако је манастир Црна река који је према предањима подигнут у 13. веку и градско језгро Тутина. Контролисаним развојем туризма, уз изградњу одговарајућих садржаја, долази до оплемењивања простора.

Кључне речи: Општина Тутин, туризам, природни ресурси, антропогени ресурси, животна средина

NATURAL AND ANTHROPOGENIC RESOURCES AS A POTENTIAL FOR THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE MUNICIPALITY OF TUTIN

Semir Šaćirović, Emina Kričković

University of Belgrade – Faculty of Geography
Studentski trg 3/3, 11000 Belgrade, Serbia
semirsacirovic@gmail.com

In the southwestern part of Serbia, the territory of the municipality of Tutin covers an area of 741 km². The population of 36.000 inhabitants is mainly located in six larger settlements, most of which are in the center of the municipality of Tutin. It borders seven other municipalities, three of which are in the territory of the Republic of Montenegro (Berane, Rožaje and Bijelo Polje) and four in the territory of the Republic of Serbia (Sjenica, Zubin Potok, Istok and Novi Pazar (to which it gravitates)). The preserved environment and diverse landscapes on the territory of the municipality of Tutin have caused the existence of many potentially attractive natural entities. First of all, karst landforms, such as caves, pits and karst fields, then mountainous regions with diverse vegetation, clean air, environmental and recreational values, as well as aquaristic units, the most significant of which is Lake Gazivode, but also the canyon of the Ibar River with its tributaries and hot springs, then the river Vidrenjak, etc. Only tourism can valorize sandy, gravelly and rocky shores of the sea, lakes and rivers, viewpoints, mountain slopes covered with snow, wetlands, some elements of the climate, caves and pits, relict and endemic specimens of plants and animals, sunsets and picturesque landscapes, archaeological sites, frescoes and the like. Tourism is a unique user of space and its specificity is that it is not an irreversible consumer of natural elements. Social benefits for the development of tourism in Serbia include numerous factors. Among the most significant are the anthropogenic factors, that is, the resources that are incorporated into the basis of the available total tourist values of the Municipality of Tutin (that is why they are ahead of other social factors for the development of tourism). Then, there are important and original types of settlements and folk architecture, folklore and local craftsmanship. Of greatest importance for the development of the anthropogenic type of tourism is certainly the Crna Reka monastery, which, according to traditions, was built in the 13th century and the town center of Tutin. The controlled development of tourism, along with the construction of appropriate facilities, leads to the improvement of space.

Keywords: Municipality of Tutin, tourism, natural resources, anthropogenic resources, environment